

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 3 oktober 2022
Datum GS-besluit : 1 november 2022

Vragen nr. 102

Vragen van **mw. drs. G.H. van Geffen** (Liberaal Noord-Holland) over de risico's van zakendoen met Chinese bedrijven.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 3 oktober 2022 door het lid van Provinciale Staten, **mw. drs. G.H. van Geffen** (Liberaal Noord-Holland), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Deze week werd een onderzoek gepubliceerd van Follow the Money en RTL naar Chinese bedrijven in Nederland, te lezen in dit artikel:

<https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5335199/china-nederlandse-bedrijven-eigendom-invloed-spionage>. Nederland telt ruim negenhonderd bedrijven die in handen zijn van Chinezen en blijkens de publicatie huist een substantieel deel daarvan in Noord-Holland (<https://data.ftm.nl/datasets/144>). De mogelijkheid bestaat dat samenwerking voor China als middel ingezet wordt in plaats van als doel (hetgeen China in hun reactie overigens bestrijdt: <https://www.rtlnieuws.nl/sites/default/files/content/documents/2022/09/30/Chinese%20ambassade.pdf>).

Het artikel noemt de volgende risico's:

- Spionage en sabotage via Chinese bedrijven
- Creëren van afhankelijkheid door het domineren van enerzijds logistieke ketens in havens e.d. en anderzijds vitale infrastructuur zoals energie, geldverkeer, internet- en datadiensten en ICT en communicatie
- Oneerlijke concurrentie omdat Chinese bedrijven dankzij overheidssubsidies lagere prijzen kunnen aanbieden

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Vraag 1:**

Is GS bekend met dit recente onderzoek en/of de risico's die meekomen met Chinese bedrijven in Nederland?

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

Is naar huidig inzicht van GS sprake van deze risico's voor de provincie Noord-Holland intern of voor belangrijke knooppunten in onze provincie zoals havens, datacenters, energie-infra? Graag een toelichting, ook op de rol die de provincie daar eventueel bij zou hebben en de ingeschatte urgentie om iets met die risico's te doen.

Antwoord 2:

De provincie is zich zeer bewust van de mogelijke risico's met betrekking tot onze kritieke infrastructuur. Onze rol is primair gericht op de veiligheid van onze eigen infrastructuur, de provinciale wegen, vaarwegen, bruggen en onze interne digitale infrastructuur.

Graag verwijzen wij u naar de antwoorden op vragen gesteld door Statenlid mw. Ir. A.C. Kapitein en Statenlid dhr. H.S. Mulder (D66) in maart 2022, 2022-27 over Russische diensten, contracten en cyberdreiging vraag 7 inzake cyberaanvallen op onze provinciale infrastructuur.

Vraag 3:

Doet de provincie Noord-Holland zaken met Chinese bedrijven (bedrijven in Nederland die geheel of gedeeltelijk in Chinese handen zijn)? Graag een toelichting.

Antwoord 3:

Nee, voor zover wij hebben kunnen achterhalen doet de provincie geen zaken met Chinese bedrijven of Nederlandse bedrijven die (deels) in Chinese handen zijn.

Vraag 4:

Heeft de provincie Noord-Holland (inkoop/aanbestedings-)beleid voor zakendoen met Chinese bedrijven dan wel bedrijven uit 'risico-landen'? Waarom (niet)?

Antwoord 4:

Eén van de thema's in het inkoopbeleid van de provincie is het thema "Ethisch inkopen". De kern hiervan is dat de provincie maatschappelijke misstanden, waaronder de schending van mensenrechten, *waar mogelijk* zal tegengaan door bij aanbestedingen bepaalde instrumenten in te zetten. De Aanbestedingswet stelt echter wel voorwaarden aan het uitsluiten van leveranciers die inschrijven op Europese aanbestedingen op grond van ethische aspecten. Zo moet de omstandigheid die de aanleiding is voor uitsluiting (i.c. dwangarbeid) aangetoond zijn

en sprake zijn van een juridisch onherroepelijke veroordeling. Hoewel zich nog geen concrete casuïstiek heeft voorgedaan, is het de verwachting dat uitsluiting van partijen die zonnepanelen aanbieden waarin grondstoffen zijn verwerkt die onder dwangarbeid geproduceerd zijn niet eenvoudig zal zijn. Vooral omdat uitsluitingsgronden zien op de inschrijvers die veelal zelf de mensenrechten niet schenden, maar in de keten wel producten betrekken van partijen die zich daar wel schuldig aan maken. Bij onderhandse aanbestedingen kiest de provincies die partij zelf en kunnen 'verdachte' bedrijven dus buiten de procedure gehouden worden.

Vraag 5:

Als zich in de inleiding genoemde risico's voordoen, is er dan een structuur, netwerk of anderszins waardoor de provincie Noord-Holland op deze risico's wordt geattendeerd of waarop de provincie kan terugvallen? Zo nee, zou het dan raadzaam zijn die te ontwikkelen, bijvoorbeeld in IPO verband of rechtstreeks vanuit de AIVD? Graag de visie van GS hierop.

Antwoord 5:

Graag verwijzen wij u naar de antwoorden op vragen gesteld door Statenlid mw. Ir. A.C. Kapitein en Statenlid dhr. H.S. Mulder (D66) in maart 2022, 2022-27 over Russische diensten, contracten en cyberdreiging vraag 8 inzake verbonden partijen. We ontvangen en delen (dreigings)informatie met onze verbonden partijen, bovendien ontvangen en delen wij ook dreigingsinformatie met NCSC, Rijkswaterstaat, provincies en CERT Watermanagement.

In een ambtelijk voorgesprek met de AIVD is aangegeven dat de dienst bereid is om u in een informatieve bijeenkomst bij te praten over Statelijke dreigingen en hoe om wordt gegaan met dreigingen en risico's op onze infrastructuur.